

HIŠA NOTRANJSKIH RAZGLEDOV

Nova enodružinska hiša na notranjskem podeželju združuje tri obdobja

Nova hiša je postavljena v zelo staro notranjsko naselje z lepo ohranjeno in markantno historično urbanistično strukturo: vse hiše se na vaško cesto pripenjajo prečno, sleme je pravokotno na os ceste. Celo velike tipske položne dvokapnice iz obdobja socializma ne rušijo historičnega reda. To redko odliko je prepoznala tudi arhitektka Marjeta Černe. Precej razkošen program sodobne enodružinske hiše je spretno razbila na dva različno velika dvokapna volumna (hiša + servisni objekt garaže) in ju z zamikom drugega ob drugega postavila prečno na cesto. Večji

objekt je optično zmanjšan, saj je vitko zgornje nadstropje z mansardo postavljeno na večji pritlični plato (merilo hiši daje streha!), delno skrit za manjšo dvokapnico. Zanimiv je razpored programa – v pritličju so lep vhodni del in spalnici, bivalni prostori pa so v nadstropju. Slednje namreč lovi poglede na okoliška polja.

Hiša do neke mere daje vtis spoštljivosti do okolice, a tudi jasno kaže na duha tega časa. Zasnovana je z resnim arhitekturnim premislekom v modernistični doktrini jasnih ravnih potez,

predvsem v tlorisu. Veščo, skoraj šolsko arhitekturno roko pokaže poleg vzornih tlorisov vhodni del hiše. Hiša in garaža se spretno stikata s prehodom, s praznim prostorom, ki subtilno povabi obiskovalca s ceste, vendar ga pod nadstreškom tudi ustavi. Dejavnik nedostopnosti je nakazan, prehajanje okoli hiše je še vedno omogočeno. Tako vhodni zunanji del kot zasebni vrt na drugi strani hiše sta na neki način zasnovana kot interier, s posebno pozornostjo do detajla in z veliko arhitekturnimi elementi, kar je ena od odlik te hiše. Ima res veliko bivalnih odprtih prostorov,

LEPE HIŠE

75

Besedilo: Janja R. Brodar
Fotografije: Miran Kambič

Autorica projekta: Marjeta Černe
Lokacija: Notranjska
Leto načrtovanja: 2017
Leto izvedbe: 2020

ODGOVARJA ARHITEKTA MARJETA ČERNE

S postavitvijo stavbnih mas pravokotno na ulico ste se spoštljivo in sinhrono ugnedili v markantno historično strukturo te stare notranjske naselbine. Z detajli in materiali pa ste bolj moderni. Zakaj, denimo, hiša nima napuščev, opečne strehe ipd.?

Preprosto in zapleteno vprašanje. Skoraj filozofsko arhitekturno vprašanje, kjer se morate odločiti med dvema bistveno različnima filozofijama. Med a – ali želite ohraniti arhitekturni status quo naselja in morda celo obuditi stari čar lokalnih vasi, ter b – ali mislite, da bi se moral arhitekturni značaj naselij razvijati, tako kot se življenje okoli nas razvija in spreminja. Odločila sem se za drugo, saj menim, da mora arhitektura odražati čas in potrebe, v katerih nastane. Tako mi je bilo vodilo pri zasnovi hiše oblikovanje objekta, ki se vključuje v vaško veduto, obenem pa se spogleduje s sodobnim načinom življenja. Oblikovanje dela hiše, ki komunicira z ulico naselja, temelji na silueti tradicionalnih hiš tega območja, katerih strehe so klasične dvokapnice, skoraj brez napuščev. Fasade, orientirane proti naravi, proč od naselja, pa odražajo sodobne potrebe in oblikovanje – veliko stekla, lepi pogledi, minimalizem in zasebnost. Zlasti slednje je zanimiva sprememba potreb ljudi. V preteklosti so se hiše usmerjale proti ulicam, k skupnosti, ki vabi h komunikaciji, zdaj se je to spremenilo. Ljudje so danes preobremenjeni, raje iščejo trenutke miru in zasebnosti. Želijo nadzorovati, kdaj komunicirajo in kdaj

ne. Koncept arhitekturne zasnove zagotovo sledi tej potrebi. Rezultat je arhitektura, ki odraža dva značaja; ima minimalistično, skoraj monolitno zasnovo proti ulici in odprto, razgibano večni-vojsko zasnovo proti vrtu, ki spodbuja predvsem en cilj: ponuditi najboljšo kakovost bivanja – znotraj in zunaj.

Kaj je bilo odločilni dejavnik za umestitev spalnih prostorov v pritličje in bivalnih v nadstropje?

Hiša je del strnjene vaške pozidave. Parcela je dolga in ozka. Odpira se proti cesti in na nasprotni strani proti vrtu oz. pokrajini. Odprt pogled na notranjska polja in gore v ozadju, večja zračnost in več svetlobe – vse to me je spodbudilo k odločitvi, da dvignem bivalne prostore v nadstropje.

Ima hiša na Notranjskem kakšen specifičen »notranjski« detajl? Kaj je za vas bistvena razlika, ko projektirate npr. na Notranjskem in ko projektirate ob Ljubljanskem barju?

Kadar projektiram na Notranjskem, me vedno navdihneta arhitektura kozolca in tipična notranjska hiša. Preprosta podolgovata dvokapna zasnova, z lepimi proporci, preprostimi detajli, lesenimi elementi. Integriranje teh značilnosti in njihovo prevajanje v različne primere uporabe in iz njih izhajajoče potrebe je bilo eden od temeljev oblikovanja arhitekture.

DATOTEKA

Hiša BT

POVRŠINE

Pritličje: 150 m² (hiša), 50 m² (garaža)

Mansarda: 112 m²

Parcela: 1050 m²

Pozidana površina: 260 m²

PROJEKTANTSKA EKIPA

Arhitektura: Marjeta Černe; Studio 7

Interier: Marjeta Černe; Studio 7

Projektant gradbenih konstrukcij: Eddy Matija Fatur, s. p.

Investitor: zasebni

ki vabijo k preživljanju časa na prostem v vseh letnih časih in vremenskih pogojih. Krajinska ureditev zajema strogo ortogonalno razmejitev območij s prodcem, tlakovanjem, lesom, travo, pergolo, stopniščem, letno kuhinjo ipd. Zgornja terasa bivalnih prostorov se prek širokega stopnišča in podesta z letno kuhinjo optično in funkcionalno približa pritličnemu nivoju vrta z bazenom. Postavitev drevesa na sredo izteka zunanega stopnišča od zgornje terase do bazena ni naključna.

Oblikovanje notranjih bivalnih prostorov izkorišča odprtost do slemena (te oblikovne značilnosti dnevne sobe navadno nimajo, saj so pod strešino v novih hišah spalnice); dvokapni volumen bivalnega enoprostorca je poudarjen s surovim

betonom ostenja. Posebej oblikovan element je kamin s koničnim iztekom proti strehi. Pri ambientalni vrednosti gre omeniti tudi vhodno predsobo v pritličju z zanimivim stopniščem, ki povezuje obe etaži in hkrati zapelje gosta z vhoda v bivalni del v nadstropju. Barve in materiali ostajajo »na varni strani«: siva, bela, beton in les.

Zdi se, da so v hiši spojili tri obdobja. Historično – s postavitvijo in razbitjem volumnov na dva manjša; socialistično – z umestitvijo glavnih bivalnih prostorov v nadstropje (se spomnite, kako

smo vsi svoje otroštvo preživel v prvem nadstropju, v pianu nobile, ne na tleh?); ter današnji čas, ki je narekoval razkošen program, veliko kva-

draturo, velike enotne steklene površine, bazen in trendovsko črno streho brez napuščev. Za konec še malo sociološkega opažanja: da je tradicionalna dvokapnica lepa oblika, je v splošnem zavedanju

očitno že sprejeto, medtem ko rdeče opečne strehe in napušči zaradi (predvidevam) konotacije na prejšnje čase ne pri arhitektih ne pri naročnikih še ne gredo na ples s sodobno arhitekturo.

„Spoštljivost do okolice z jasnim duhom današnjega časa.“